ఇల్లు

■ పొత్తూరి విజయలక్ష్మి

ఇంకెంత సేపు పడుకుంటారూ? జాము పొద్దెక్కింది. లేవండి." వినుగ్గానే భర్తకి మేలుకొలుపు పాడింది రాధ.

బద్ధకంగా పక్కకు పొర్లాడు మోహన్. "హబ్బా! అప్పుడే తెల్లారిందా? వెధవది. అలవాటు లేని పని. ఒళ్ళంతా విరగ్గొట్టినట్లు ఉంది. ఇంకాసేపు పడుకుని లేస్తానోయ్" అన్నాడు గారంగా.

"నేను మాత్రం మట్టి తట్ట నెత్తిన పెట్టుకుని పుట్టానా? నాకూ అలవాటు లేని పనే! నా ఒళ్ళూ హూనం అయిపోతోంది. మీకేం, నిన్న రాగానే మహారాజులా మంచం ఎక్కి పడుకున్నారు. మీ అందరికీ వండి వార్చి, ఇంటి పనంతా చేసి పడుకునేసరికి పదకొండయింది. మళ్ళీ తెల్లారి అయిదింటికే లేచాను. నేనెవరికి చెప్పుకోను" అంటూ ముక్కు చీదింది రాధ.

లేచి కూర్చుని భారంగా నిట్టూర్చాడు మోహన్. "ఏం చేస్తాం? ఇదంతా మన కర్మ. ఏ ముహూర్తాన ఈ వ్యవహారం తలపెట్టామోగానీ, ప్రాణానికి సుఖం లేకుండా పోయింది" అన్నాడు గద్గద కంఠంతో.

"ఏం చేస్తాం? తలరాత తప్పించగలమా? ఇంకా ఏదో గుడ్డిలో మెల్ల అన్నట్లు ఈనాటికి ఇంతమాత్రంగా ఉన్నాం. అందుకానందించండి. మొన్న పేపర్లో చదవలా? పాపం వాళ్ళెవరో లక్షలకు లక్షలు చిట్ ఫండ్ కంపెనీలో దాచుకుంటే ఆ కంపెనీ కాస్తా మూసుకుపోయాడుట. వాళ్ళతో పోల్చుకుంటే మనం అదృష్టవంతులం కాదూ! లేవండి. మళ్ళీ ఆలస్యం అయితే మాట పడాలి" అంటూ భర్తని ఓదార్చింది రాధ.

లేచి బ్రష్ చేసుకుని కాఫీ తాగాడు మోహన్. గడ్డం, స్నానం సాయంత్రానికి వాయిదా వేశాడు. పేపరు అందుకోబోతుంటే పిలిచింది రాధ. "వీళ్ళు చూడండి స్కూలుకి వెళ్ళమని మొండికేస్తున్నారు" అంది.

"ఏమిట్రా! ఎందుకెళ్ళరు స్కూలుకి" అంటూ ఇద్దరు కొడుకులనీ నిలదీశాడు.

"మేం వెళ్ళం. మేము మీతో వస్తాం. ఎంచక్కా ఇసకలో ఆడుకుంటాం" అన్నారు ఇద్దరూ వంతులు వేసుకుని.

చిర్రెత్తుకొచ్చింది మోహన్‌కి. ఇద్దర్నీ చెరొక ఓటేసి, "వెధవల్లారా పదండి స్కూలుకి" అని కసిరాడు. దాంతో ఏడ్చుకుంటూ లోపలికి పోయారు ఆ సుందోపసుందులు.

ఆ తర్వాత దంపతులిద్దరూ ఆదరా బాదరా పిల్లల్ని స్కూలుకి పంపించి, టిఫిన్ తిని క్యారేజీ సర్దేసుకున్నారు.

వంకెన ఉన్న నలిగిన బట్టల వంక ఓసారి చూసి చాల్లే నేనేం పెళ్ళికి వెళ్ళడం లేదుకదా అనుకుని అవే వేసుకున్నాడు. రాధ కూడా తల దువ్వుకుని, మొహం కడుక్కుని తయారైపోయింది.

దొడ్లో మేకుకి తగిలించి ఉన్న సంచీ తీసి అందులో అన్నీ ఉన్నాయో లేదో ఓసారి చూసింది. ఆమాత్రం కదలికకే సంచీలోంచి దుమ్మూ, సిమెంటూల మిశ్రమం మేఘంలా లేచింది. ఆ దుమ్ము ముక్కు, నోటా దూరి హచ్ అంటూ తుమ్మడం మొదలు పెట్టింది రాధ.

"శుభమా అని బయలుదేరుతూ ఉంటే ఏమిటా తుమ్మడం?" విసుక్కున్నాడు మోహన్.

"మనం వెళ్ళబోయే ఇంతోటి రాచకార్యానికి నా తుమ్ముల వల్ల ఆటంకం రాదులేండి." బదులు చెప్పింది రాధ.

భార్యనైతే మందలించాడు గానీ ఆ దుమ్ముకి అతనూ తుమ్మడం మొదలుపెట్టాడు. ఎలాగైతేనేం, భార్యాభర్తా బయటపడి తలుపు తాళం వేసి నాలుగడుగులు వేశారో లేదో పక్కావిడ పిలిచింది.

"పొద్దున్నే ఎక్కడికో బయలుదేరినట్లున్నారు" అని అడిగింది.

'రోజూ ఇదో పీడాకారం.' లోలోపలే విసుక్కున్నారు దంపతులు.

వాళ్ళు సమాధానం చెప్పకపోయేసరికి మళ్ళీ మొదలెట్టింది ఆవిడ.

"ఇంటిదగ్గరకేనా? త్వరగా తెమిల్చేసుకోండి. ఈ నెలా పైనెలా దాటితే మళ్ళీ మూఢాలు. ముహూర్తాలు ఉండవు. ముందే చెప్తున్నా. మా అందరికీ ఘనంగా విందు భోజనం పెట్టాలి సుమా" అంది నవ్వుతూ.

"దానికంటే ముందు నీకు తగిన సన్మానం చేసి ఫలానావిడ పళ్ళు రాలగొడ్తాం పార్టీకి రండి అని అందర్నీ పిల్చి ఘనంగా విందు చేస్తాను. దిక్కుమాలిన పీనుగా" అంటూ మెల్లిగా గొణిగాడు మోహన్.

"హుష్ ఆవిడ వింటుంది. పిల్లికి చెలగాటం ఎలుక్కి ప్రాణసంకటం అంటే ఇదే. ఏం చేస్తాం? రోజులు మనవి కానప్పుడు ఎన్నైనా భరించాలి" అంటూ భర్తని లాక్కుపోయింది రాధ.

ఇద్దరూ గమ్యం చేరారు. అప్పటికే ఎనిమిదిన్నర అయింది. హనుమంతరావు ఇసక దిబ్బమీద కూర్చుని రిజిష్టరు తీసి అందరి పేర్లూ పిలుస్తున్నాడు. హమ్మయ్యా సమయానికే వచ్చాం అని గబాల్న వెళ్ళి హాజరు వేయించుకున్నారు రాధ, మోహన్.

"ఆనందరావుగారు ఏరీ?" కాస్త అసహనంగా ప్రశ్నించాడు రామక్రిష్ణ.

"వాళ్ళ అమ్మగార్ని హాస్పిటల్‌కి తీసుకెళ్ళాలిట. మధ్యాహ్నం నుండి వస్తానన్నాడు." సమాధానం చెప్పాడు ఆనంద నందనం నిర్మాణ సంఘం అధ్యక్షుడు ప్రసాద్.

"ఇది మరీ బావుంది. ఏరు దాటాక తెప్ప తగలెయ్యడం అంటే ఇదే. తన పని జరిగినంతకాలం రంచనుగా వచ్చాడు. ఆ తర్వాత ఏవో కుంటిసాకులు పెట్టి పనెగ్గొట్టడం మొదలుపెట్టాడు." మండిపడ్డాడు శ్రీధర్.

"ఇలా అయితే లాభం లేదండీ. మాకు మాత్రం లేవా పన్లు? రూలంటూ పెట్టాక కచ్చితంగా పాటించాల్సిందే. తనకు వీలుగాకపోతే తన బదులు ఇంకెవరినైనా పంపాలని ముందుగానే అనుకున్నాం కదా!" పాయింట్ పట్టాడు శేఖర్.

"అవును. అందుకేగా మొన్న వీలుగాకపోతే మా తమ్ముడిని పంపిందీ? మాకో రూలూ, ఆయనకో రూలూనా? ఇలా అయితే కష్టం సుమండీ" అన్నాడు శ్రీనివాస్.

"అసలు విషయం అదికాదు లెండి. ఈ హనుమంతరావుగారికీ, ఆనందరావుకీ దూరపు బంధుత్వం ఉందికదా!" వ్యంగ్యంగా ఓ విసురు విసిరాడు ఆనందరావు.

దాంతో హనుమంతరావుకి కోపం వచ్చింది.

"అంటే ఏమిటండీ మీ ఉద్దేశం? నేను సెక్రటరీని కాబట్టి నా బంధువుకి ఫేవరు చేస్తున్నాననా? మీరంతా కలిసి నా నెత్తిన బాధ్యత పెట్టినందుకు గొడ్డులా పనిచేస్తున్నాను కదా! అది కనిపించడం లేదా మీ కళ్ళకి" అంటూ ధ్వజమెత్తాడు.

"అదేం లేదులేండి. ఊరికే. మాటవరసకి అన్నాడాయన. అయినా ఈ విషయంలో మీరేం చేస్తారు? అసలిదంతా ప్రసాద్‌గారు ఇచ్చిన అలుసు. ఆయన కాస్త కరుగ్గా ఉంటే బావుంటుంది" అన్నాడు ఆంజనేయులు.

పాపం వాళ్ళంతా లక్షణంగా చదువుకుని, సుమారైన ఉద్యోగాలు చేసుకుంటున్నవాళ్ళు. నాలుగేళ్ళ కిందటిదాకా దర్జాగానే బతికారు. ఆ తర్వాతే పట్టింది శని.

"మా బాగా చెప్పారు. ఏదో మోటు సామెత చెప్పినట్లు, ఆయనకా కరుకుదనమే ఉంటే మనకీ గతి ఎందుకు? నోట్లో వేలు పెడితే కొరకలేని అమాయకుడు. అపర అహింసావాది. గాంధీగార్ని చంపి పుట్టాడు" అన్నాడు ఆనందరావు హేళనగా.

కడుపులోంచి దుఃఖం తన్నుకొచ్చింది ప్రసాద్‌కి.

"ఇది మరీ బావుందండీ. నేను ఇరుక్కున్నది చాలక మా ఇద్దరు బావగార్లనీ ఇరికించాను. అటు వాళ్ళు నన్ను ఫుడ్‌బాల్ తన్నినట్లు తంతున్నారు. ఇక్కడ చూడబోతే వయసులో పెద్ద, మీకే ప్లాట్లు ఎక్కువ అని నా దుంపతెంచి నాకీ అధ్యక్ష పదవి అంటగట్టారు. ఏదో నా చేతనయినట్లు చేస్తూనే ఉన్నానుకదా! అంతగా మీకు నచ్చకపోతే నా పోస్టు మరెవరైనా తీసుకుని సమర్థంగా నిర్వహించండి. అంతేగానీ, ఇలా పొడుచుకు తినడం అంత సమంజసంగా లేదు సుమండీ" అన్నాడు గుడ్ల నీళ్ళు కుక్కుకుంటూ.

ఇక లాభం లేదని లేడీసు పూనుకుని అందరికీ సర్దిచెప్పి కర్తవ్యోన్ముఖులను చేశారు.

అందరూ లేచి పాంట్లు, షర్టులు తీసి మేకులకి తగిలించి, సంచీల్లో వెంట తెచ్చుకున్న హాఫ్ పాంట్లూ, లుంగీలు ధరించారు. ఆడవాళ్ళు కూడా లోపలికి వెళ్ళి బట్టలు మార్చుకుని పాత చీరలు కట్టుకుని తలకి గుడ్డలు చుట్టుకున్నారు. అంతలోనే సుజుకీ బైక్‌మీద వచ్చాడు మేస్త్రీ యాదగిరి.

"ఏంది సారూ! అంత ఆరాముగా కూకుని మాట్లాడేకి ఇదేమైనా మీ దఫ్తరా? లెండి. జల్దీ కామ్ షురూ జెయ్యన్రి." కసిరాడు. దాంతో కంగారుగా లేచి బొచ్చెలూ, కడవలూ వగైరా పరికరాలు అందుకున్నారు అందరూ. తమ దీనస్థితికి తామే జాలిపడుతూ పని ప్రారంభించారు.

పాపం వాళ్ళంతా లక్షణంగా చదువుకుని సుమారైన ఉద్యోగాలు చేసుకుంటున్నవాళ్ళు. నాలుగేళ్ళ కిందటిదాకా దర్జాగానే బతికారు. ఆ తర్వాతే పట్టింది శని.

పోనీ వాళ్ళేమైనా వ్యసనాలకి డబ్బు తగలేశారా అంటే అదీ కాదు. అయ్యవారిని చెయ్యబోతే కోతి అయిందన్నట్లే అయింది వాళ్ళ వ్యవహారం.

అద్దె ఇళ్ళల్లో ఎన్నాళ్ళు పడుంటాం. పెరిగిపోతున్న అద్దెలు, అడ్వాన్సులు. కాస్త స్థిరపడ్డాం అనుకునేసరికి ఇంటివాళ్ళు ఖాళీ చెయ్యమనడం, మళ్ళీ ఇంటి వేట మొదలు.

ఈ పాట్లన్నీ పడే బదులు సొంత ఇల్లు అమర్చుకుంటే సుఖం. అందులో ప్రస్తుతం ఇల్లు కొనుక్కోవడం అంత అలవిగాని పనేం కాదు. డబ్బులిస్తే ఫ్లాటు కట్టిపెట్టేవాళ్ళున్నారు. కాబట్టి ఆ ప్రయత్నాలు మొదలుపెట్టారు.

ఇల్లు అమర్చుకోవడం మరీ అంత కష్టం కాకపోయినా, సులభం కూడా కాదు. ఇంటి లోన్‌కి తీసుకున్న డబ్బుకి, అలివి మించిన నెలసరి వాయిదా చెల్లించి, కడుపులో కాళ్ళు పెట్టుకుని పడుకోవడం సాధ్యం కాదు. మరీ ఊరి పొలిమేర దాటి పాతిక మైళ్ళ దూరంలో ఇల్లు దొరికినా సుఖం లేదు.

కట్టిచూడు

కాబట్టి ఆనూ పానూ చూసుకుని చివరికెలా దైతేనేం ఒక బిల్డర్ కట్టబోయే అపార్ట్‌మెంట్స్‌లో ఇల్లు కొనుక్కోవాలని నిర్ణయించుకున్నారు. నగరం నడిబొడ్డులో కాకపోయినా అన్ని సదుపాయాలూ ఉన్న ఏరియాలోనే ఉంది. ధర కూడా అందుబాటులోనే ఉంది. అయిదంతస్తుల భవనం. అంతస్తుకి నాలుగు ఫ్లాట్లు. మొత్తం ఇరవై భాగాలు.

బిల్డరు మంచివాడే. ఆఫీస్ రూమ్ నిండా దేవుడి ఫొటోలు. మొహాన రకరకాల బొట్లు పెట్టుకుని, దైవభక్తీ, పాపభీతీ ఉన్నట్లూ కనిపించాడు. నిర్మాణానంతరం భవనం ఎలా ఉంటుందో వివిధ కోణాల్నించి బొమ్మలు గీయించి ఇంటికి తాను అమర్చబోయే మొజాయిక్ ఫ్లోరింగూ, బాత్‌రూమ్‌లో టైల్సూ, కిచెన్‌లో స్టీల్ సింక్ వగైరా సదుపాయాల వివరాలు తెలియజేస్తూ కరపత్రాలు కళాత్మకంగా తయారు చేయించాడు. అంతా బాగానే ఉంది కాబట్టి అనతి కాలంలోనే అన్ని ఫ్లాట్లూ అమ్ముడైపోయాయి. మొత్తం విలువలో పది శాతం ఫ్లాట్ బుక్ చేసినప్పుడు ఇమ్మన్నాడు. ఆ తర్వాత స్తంభ ముహూర్తం రోజున పది శాతం, గుంటలు తీయగానే మరో పది శాతం, శ్లాబులు కాగానే యాభై శాతం, మిగిలినది ఫ్లాటు అప్పగించే సమయంలోనూ ఇవ్వమన్నాడు.

ఏణ్ణర్థంలో బిల్డింగ్ పూర్తయిపోతుంది, గృహప్రవేశాలకు ముహూర్తాలు పెట్టుకోండి అన్నాడు. ఆ భవనానికి ఆనంద నందనం అని నామకరణం చేశారు.

ఏడాది తిరిగి వచ్చింది. ఓనర్లందరి దగ్గరా ఎనభై శాతం సొమ్ము వసూలు చేశారు. అయిదు అంతస్తులకూ శ్లాబులూ, మూడో అంతస్తు వరకూ గోడలూ పూర్తయ్యాయి. ఆ తర్వాత బిల్డర్ కనిపించడం మానేశాడు.

వాళ్ళ మామగారు పోయారు. ఊరికెళ్ళారు. కర్మ పూర్తికాగానే వస్తారు అన్నాడు ఆఫీసు బాయ్. ఆ తర్వాత అతగాడు కూడా అజాపజా లేకుండా పోయాడు. తాళం వేసిన ఆఫీసు చుట్టూ ప్రదక్షిణలు చేసి విసిగిపోయి అంతా ఏకమై తాళం పగలగొట్టి లోపలికి వెళ్ళారు. వాడిపోయిన దండలతో దేవుని పటాలు తప్ప బిల్డర్‌కు సంబంధించిన సామాను గానీ, సమాచారం గానీ లేదు.

ఇంటి నంబర్‌కు ఫోన్ చేస్తే, "ఈ నంబర్‌తో ప్రస్తుతం ఏ టెలిఫోనూ పనిచెయ్యడం లేదు" అని చిలకలా సమాధానం వచ్చింది. అడ్రస్ పట్టుకుని ఇంటికి వెళ్ళి చూస్తే అది అద్దె ఇల్లనీ, అక్కడి నుంచి ఖాళీచేసి వెళ్ళిపోయాడనీ తెలిసింది.

లబోదిబోమంటూ ఆనంద నందనం సభ్యులంతా సమావేశమై కింకర్తవ్యం అని తలలు పట్టుకున్నారు. ఏం చెయ్యాలన్నా డబ్బు కావాలి కాబట్టి అంతా తలా కాస్తా వేసుకుని ఒక సంఘంగా ఏర్పడ్డారు.

పోలీస్ కంప్లయింట్ ఇచ్చారు. వివిధ ఆఫీసుల చుట్టూ తిరిగి తమ గోడు వెళ్ళబోసుకున్నారు.

ఆయా చోట్ల తమవంటి బాధితులు కొంతమంది తటస్థపడ్డారు.

ఏవిటీ? మీకు అయిదంతస్తులకీ శ్లాబులు వేసి, మూడంతస్తులకు గోడలు లేపి, అప్పుడు పారిపోయాడా మీ బిల్డర్? ఎంత అదృష్టవంతులండీ మీరు. మా బిల్డర్ ఓ అంతస్తుకి మాత్రమే శ్లాబు వేసి పరారైపోయాడు" అన్నారు కల్పవృక్షం అపార్ట్‌మెంట్స్ ఓనర్లు వీళ్ళ వంక అసూయగా చూస్తూ.

"నా పాత ఇల్లు పడగొట్టి ఆ స్థలంలో ఫ్లాట్లు కడతానంటే, ఫిఫ్టీ ఫిఫ్టీ షేరు ఇచ్చేలా ఒప్పందం కుదుర్చుకున్నాం. తీరా ఇల్లు పడగొట్టి బోరు వేసి నీళ్ళు పడలేదని చెప్పి పత్తాలేకుండా పోయాడు. నేనే

చిత్రాలు: నర్సిం

గంగలో దూకేది" అంటూ జేబురుమాల్తో కళ్ళొత్తుకున్నాడు ఒకాయన.

ఆనంద నందనం సభ్యులంతా విసుగుచెందని విక్రమార్కుల్లా వివిధ ప్రయత్నాలు చేశారు. ఆ ప్రాంతం ఎం.పిని కలిసి అర్జీ సమర్పించారు. ఈ కలవడాలకీ, పార్టీల చేతులు తడపడానికీ పోగుచేసిన సొమ్ము కాస్తా ఖర్చైపోయింది. ఓ ఏడాది గడిచిపోయింది. కానీ, వ్యవహారం మాత్రం అరంగుళం కూడా కదల్లేదు.

కోర్టుకి వెళ్దామా అనుకున్నారు. కోర్టుకెళ్ళ డానికేం మహారాజులా వెళ్ళొచ్చు. కాకపోతే పట్టపగలు ప్రధానమంత్రిని కాల్చి చంపిన కేసులో నేరస్థులకు శిక్ష విధించడానికే పదేళ్ళు పట్టే మన దేశంలో ఇలాటి పులుసులో ముక్క కేసులు ఓ కొలిక్కి రావాలంటే హీనపక్షం అయిదారు దశాబ్దాలు పడుతుంది.

పోనీ, ఈ బిల్డింగుని మరెవరైనా పూనుకుని పూర్తిచేస్తారేమో అని ప్రయత్నం చేసి చూశారు. ఆ బిల్డింగుని అలాగే మరే బిల్డరుకైనా అమ్మేద్దాం అని మరో పథకం వేశారు. ఏదీ కలిసిరాలేదు. మరో ఏడాది గడిచిపోయింది.

క్రమంగా బిల్డింగు కళ తగ్గిపోసాగింది. రక రకాల జనం చేరి పేకాటలూ, తాగుళ్ళూ మొదలుపెట్టారు. ఇల్లూ వాకిలీ లేని ముష్టివాళ్ళు ఆ ఇంట్లో నివాసం ఏర్పాటు చేసుకుని, వంటా వార్పూ మొదలుపెట్టారు.

ఇదిలా ఉండగా, ఇల్లు తయారవకపోయినా కాలం గడిచిపోయింది కాబట్టి నిర్ణీత సమయానికి అప్పులిచ్చినవాళ్ళంతా ఠంచనుగా వాయిదాల కోతలు మొదలుపెట్టడంతో ఆనంద నందనం సభ్యులంతా నీటి నుండి బయటపడ్డ చేపల్లా విలవిల్లాడసాగారు.

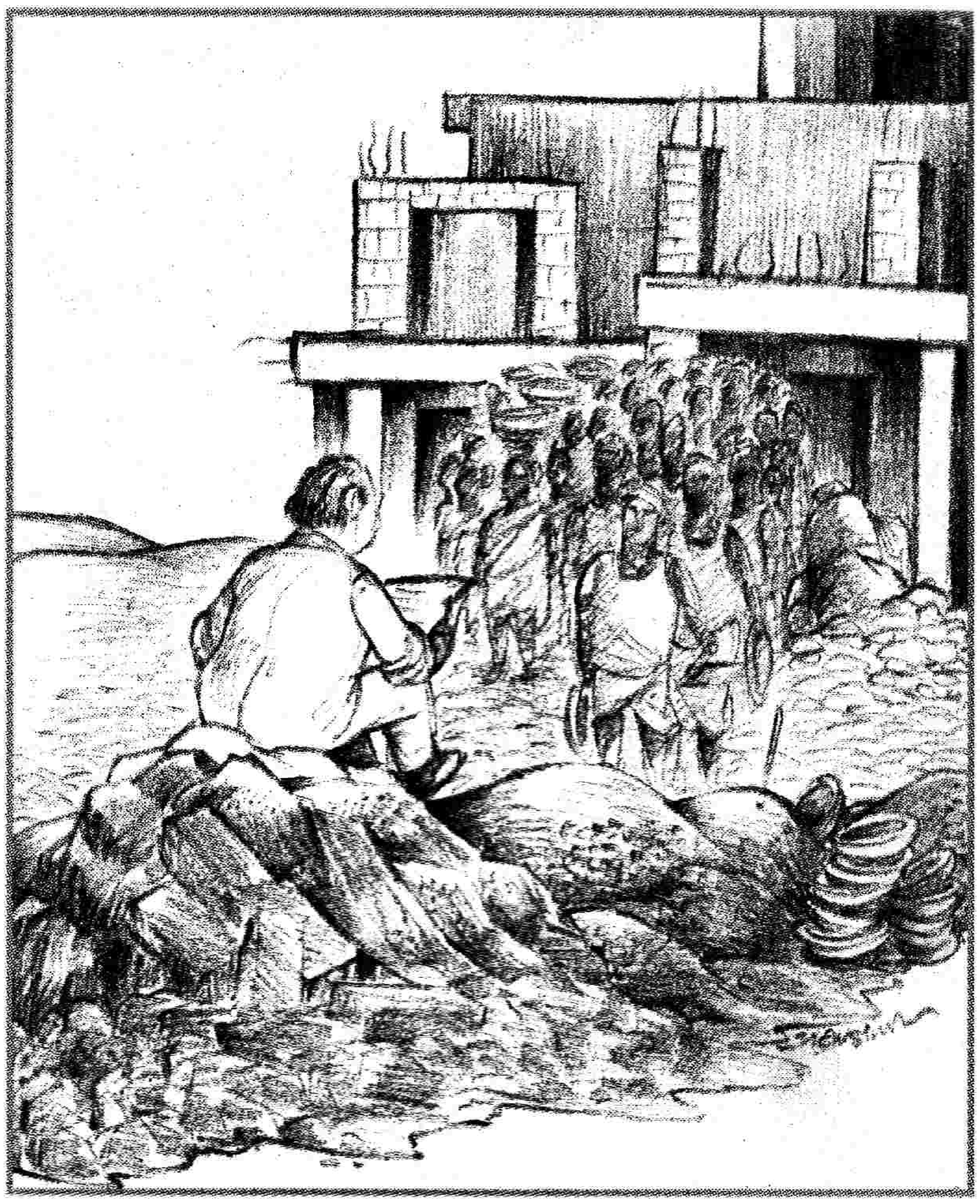

ఇలా లాభం లేదు. ఇందులోంచి బయటపడే మార్గం అన్వేషించాలి అనుకున్నారు. ఏలాగూ మూడొంతుల డబ్బు ఈ ఇంటి మీద పోశాం. అదెలాగూ వెనక్కు రాదు. కాబట్టి మంచో చెడో ఇల్లు పూర్తయితే పీకల్దాకా మునిగి పోకుండా కాస్తోకూస్తో నష్టంతో సరిపెట్టుకోవచ్చు. ఇంత దాకా వచ్చినందుకు ఇల్లూ అమరుతుంది.

ఈ నిర్ణయానికి వచ్చాక అనుభవజ్ఞుల సలహా తీసుకున్నారు. "భేషైన ఆలోచన. ఆ పనేదో ఆనాడే చేసుంటే ఎంతో బాగుండేది. ఇప్పటికైనా మించి పోయింది లేదు. ఇక తక్షణం పని ప్రారంభించండి. రోజురోజుకీ బజార్లో సిమెంటూ, ఇనుమూ, ఇసకా ధరలు పెరుగుతున్నాయి. ఎంత త్వరగా పనైతే అంత తక్కువలో సరిపోతుంది" అన్నాడు ఆయన. దాంతో చురుకు పుట్టి వెంటనే పని ప్రారంభించారు.

భయంకరమైన ఆర్థిక దుఃస్థితి. పది రూపాయలు ఖర్చుపెట్టే దగ్గర ఏవిధంగానైనా తగ్గించి ఏడ్రూపాయల్లో పని జరుగుతుందేమో అని ఆలోచించే లోటు బడ్జెట్టు. ఇటు చూడబోతే కూలీల రేట్లు మండిపోతున్నాయి.

కాబట్టి తామే పనిచేసుకుంటేనో అనే ఆలోచన వచ్చింది. ముందు భయపడినా, తీరిగ్గా ఆలోచిస్తే అదే మేలనిపించింది. "ఏం, ఏ జన్మభూమి కార్యక్రమమో అయితే చచ్చినట్లు వెళ్ళమా? మన కోసం మనం పని చేసుకుంటే తప్పేముంది" అన్నాడొకాయన.

"తప్పేం కాదు. అసలా మాటకొస్తే అగ్రరాజ్యాల్లో ఎవరి పనులు వాళ్ళే చేసుకుంటారుట. మన దేశంలో కూడా పెద్దపెద్దవాళ్ళంతా ఏ పర్వదినం నాడో పనిగట్టుకొని శ్రమదానం చేసి పుణ్యం సంపాదించు కుంటారుట." సమర్థించాడు మరొకాయన.

చివరికెలాగైతేనేం తామే స్వయంగా శ్రమ పడి ఇల్లు పూర్తిచేసుకోవాలని శపథం చేశారు. వీరితో పని చేయించి, బిల్డింగ్ పూర్తి చేయించే మేస్త్రీలు ఓపట్టాన దొరకలేదు. చివరికెలాగైతేనేం బతిమాలి, బామాలి యాదగిరిని ఒప్పించారు.

మంచి ముహూర్తాన పని ప్రారంభం అయింది. వంతుల వారీగా సెలవులు పెట్టి, భార్యా సమేతంగా వచ్చి పని చెయ్యాలి. పెందలాడే పన్లు ముగించుకుని ఎనిమిదింటికల్లా సైటుకి రావాలి. సాయంత్రం అయిదింటి దాకా పని చెయ్యాలి. మధ్యలో గంట లంచ్ బ్రేక్. అరగంట టీ బ్రేక్.

వంతులవారీగా ఒకరే అందరికీ సరిపడా వండుకు రావాలని ప్లాన్ చేశారు. పోటీలు పడి ఆడవాళ్ళు వండి తేవడం, పోటీలు పడి మగవాళ్ళు భోజనం చేసి భుక్తాయాసంతో పని చెయ్యలేక అవస్థలూ. ఇందతా చూసి ఎందుకొచ్చిన గోల. అయినా, ఏదో గతిలేక ఇలా కలుసుకుంటున్నాం. విందులూ వినోదాలకి ఇది సమయం కాదు అనుకుని ఏదో ఇంత ఎవరికి వారు క్యారేజీలో తెచ్చుకోవడం మొదలుపెట్టారు.

బొత్తిగా చేతా వాతాగాని నరుకు దొరికారని మేస్త్రీ వినుగులూ విదిలింపులూ. ఎన్ని అడ్డంకులు ఎదురైనా అన్నీ సహించి పని జరుపుకోవడం అలవాటు చేసుకున్నారు.

నలుగురు మనుషులు ఒక చోట చేరితే అభిప్రాయ భేదాలూ, వాదోపవాదాలూ సర్వసాధా రణం. ముందు అంతా జేరి కలిసికట్టుగా పనిచేద్దాం అనుకున్నా మర్నాటి నుండి ఏవో గొడవలు.

మా ఫ్లాట్‌ని సరిగా తడపలేదంటే, మా ఫ్లాట్‌లో మీరు సరిగ్గా దిమ్మిస కొట్టలేదు అని మాటా మాటా అనుకోవడం, శ్రుతి మించి రాగాన పడి సమ్మెలూ, నిరాహారదీక్షలూ. పరిచయస్థుల ఎగతాళీ, ఎద్దేవాలూ.

బొత్తిగా చేతా వాతాగాని నరుకు దొరికారని మేస్త్రీ విసుగులూ విదిలింపులూ. ఎన్ని అడ్డంకులు ఎదురైనా కురు సభలో పాండవ వీరుల్లా అన్నీ సహించి పని జరుపుకోవడం అలవాటు చేసుకున్నారు.

దాదాపు మూడేళ్ళపాటు నిర్జీవంగా పడున్న ఆ బిల్డింగులో మళ్ళీ జీవం వచ్చింది. చీమలు నడిస్తే బండలు అరుగుతాయి అన్నట్లు పని నత్త నడకే నడుస్తున్నా ఏదోనాటికి పూర్తవుతుందనే ఆశాభావంతో పనిచేస్తున్నారు. సొంత ఇంటి కోసం ఆరాటపడి, ఉన్నదంతా ఊడ్చిపెట్టి, ఘోరంగా మోసపోయి, తమ గోడు పట్టించుకునే నాథుడు లేక నిలువునా అన్యాయం అయిపోయినా అధైర్య పడకుండా, ఏదో నాటికి ఒడ్డు కనిపిస్తుంది అనే మొండి ధైర్యంతో వ్యయప్రయాసలకు ఓర్చి ఏటికి ఎదురీదుతున్న ఆ ఆనంద నందనం వాసుల శ్రమ ఫలించి వాళ్ళూ ఒకింటి వారయే తరుణం ఎంతో దగ్గర్లోనే ఉంది.

కృషితో నాస్తి దుర్భిక్షం. శ్రమయేవ జయతే. ■